

SAYI : DEV.180.01.18/2299

KONU : 7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI 2021

“Post-Güvenlik Jeopolitik: Çin, Rusya, Hindistan, Japonya ve NATO”

ÇOK ÖNEMLİ - SÜRELİ

İstanbul, 22.12.2020

7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI 2021, “Post-Güvenlik Jeopolitik: Çin, Rusya, Hindistan, Japonya ve NATO” ana teması ile küresel ölçekte katılımı **04-05 Kasım 2021** tarihinde İstanbul’da **CVK Park Bosphorus Otelı’nde** gerçekleştirilecektir.

Konferans kapsamında alt etkinlikler olarak; **5. Türkiye - Körfez Savunma ve Güvenlik Forumu 2021** “Çeşitlilik içinde Birlik ve Güvenliğin İnşası” teması ile, **3. Denizcilik ve Deniz Güvenliği Forumu 2021** “Türk Deniz Ekosistemi: Proaktif Politika, Ürün ve Teknolojiler” teması ile, ve **4. Türkiye - Afrika Savunma Güvenlik ve Uzay Forumu 2021** “Güvenlik ve Savunma: Stratejik Dönüşüm” teması ile eş zamanlı olarak icra edilecektir.

Son küreselleşme dalgası, küresel düzeyde faaliyet gösteren sermaye çevreleri ile ulusal düzeyde güçlü kalmayı hedefleyen sermaye çevrelerini ayırıştırılmaktadır. Sermaye kesimlerinin kendilerini ülkeleri ile tanımladıkları geleneksel ulus-devletin çıkarları ve güvenlik anlayışındaki dönüşüm hâli “post-güvenlik” kavramı ile tanımlanmaktadır Bu durum, güçlü aktörlerin jeopolitik amaçları ve planlamalarına dair daha karmaşık ve öngörülmesi daha zor bir dönemin başladığını göstermektedir. Bu çerçevede; küresel ile yerel kapasitenin örtüştüğü veya çatıştığı, güvenlik ötesi, konvansiyonel olmayan yeni jeopolitik eğilimler “**Post-Güvenlik Jeopolitik**” olarak nitelendirilmektedir. Bu yeni gerçeklik sürecinde **Çin, Rusya, Hindistan, Japonya ve NATO’nun** geleceği ile aralarındaki rekabetin nasıl şekilleneceği ise temel soru olacaktır.

7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI 2021 etkinliklerine küresel ölçekte; devlet temsilcileri, savunma ve güvenlik aktörleri, akademisyenler, politika yapımcılar, sektör temsilcileri, uzmanlar ve düşünce kuruluşlarından güçlü katılım öngörülmektedir. Yaklaşık 120 Ülke ve uluslararası kuruma ilgili Büyükelçilikler kanalı ile davet gönderilmektedir.

Büyük güçler, güçlü ekonomiler kadar, yükselen güçler olarak tanımlanan ülkelerin de yeni yaklaşım ve yöntemlerle yakın takibini öngören Konferans; hem karar alıcılara politika seçenekleri üretilmesi, hem de akademik faaliyetlerin bu konuya yönlendirilmesi açısından önem taşımaktadır. **Hızlanmış travmalarla dönüşen güç ve mülkiyet modelinin doğru zamanlı yakalanmasına stratejik değer** katacak Konferans’a her boyutta işbirliği/desteğinizle birlikte teşekkürünüz, Konferans’ın ilgili sisteminize girilmesi ve tebliğ çağrısının öğrencilere/akademisyenlere duyurulması arz/müsterhamdır.

Saygılarımızla...

Doç. Dr. General (E) Fahri ERENEL
TASAM Başkan Yardımcısı

Büyükelçi (E) Murat BİLHAN
TASAM Başkan Yardımcısı

EKLER : Vizyon Belgeleri (<https://bit.ly/3h4PUex>) | Bildiri Çağrısı | Afiş

TARİH | YER : 04-05 Kasım 2021 | CVK Park Bosphorus Otelı, İstanbul (<https://bit.ly/3pgSUY5>)

İLETİŞİM : Yadigar SEViŞ, Direktör Yardımcısı | yadigar@tasam.org | T 90 (212) 635 6151

7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI

Özet Son Gönderim Tarihi : 30 Nisan 2021
Kabul Edilen Bildirilerin İlan Tarihi : 31 Mayıs 2021
Gözden Geçirilmiş Tam Metin Gönderimi : 30 Eylül 2021

Konferans Tarihi :
04-05 Kasım 2021

7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI

Post-Güvenlik
Jeopolitik:
Çin, Rusya
Hindistan
Japonya
ve NATO

7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI

Post-Güvenlik
Jeopolitik:
Çin, Rusya
Hindistan
Japonya
ve NATO

BİLDİRİ ÇAĞRISI

7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI (2021)

“Post-Güvenlik Jeopolitik: Çin, Rusya, Hindistan, Japonya ve NATO”

(04-05 Kasım 2021, CVK Park Bosphorus Oteli - İstanbul)

1980’lerde başlayan son küreselleşme dalgasının derinleşmesi, küresel düzeyde daha önce benzeri görülmemiş saflaşmaları ve ayrışmaları beraberinde getirmiştir. Bu çerçevede bilhassa kapitalizmin merkezi sayılan ülkelerde; küresel düzeyde faaliyet gösteren sermaye çevreleri ile ulusal düzeyde çıkarlarını korumayı ve güçlü kalmayı hedefleyen sermaye çevreleri arasında görülen ayrışma öne çıkmaktadır. Küresel sermaye ile ulusal sermayenin çıkarları yer yer örtüşmekte ise de çoğu zaman çatışmaktadır. ABD’nin Trump yönetiminde yaşadığı deneyim bu konuda çarpıcı bir örnek teşkil etmiştir. Benzer gelişmelerin Çin, Hindistan, AB’nin güçlü üyeleri, Rusya, Japonya ve Brezilya gibi ülkelerde yaşanması büyük olasılıktır. Bu durum daha önceden sermaye kesimlerinin kendilerini kendi ülkeleri ile tanımladıkları geleneksel ulus-devlet modelinden ciddi bir sapma yaşandığı anlamına gelmektedir. Bu değişiklik, egemen ulus-devletin çıkarları ve güvenliği ile ilgili tanımlamaların gözden geçirilmesini zorunlu hâle getirmiştir. Güvenlik anlayışındaki bu derinleşme ve karmaşıklaşma hâli, “**post-güvenlik**” kavramı ile tanımlanmaktadır.

Geleneksel teritoryal “ulus-devletin” çıkarları ve güvenliği anlayışında yaşanan bu dönüşüm, teritoryal “ulus-devletin” çıkarlarını maksimize etme esasına dayalı geleneksel jeopolitik zihniyetin de bir değişim sürecinde olduğunu göstermektedir. Öyle ki, önümüzdeki dönemde yeni jeopolitik zihniyetin çerçevesi; ulusal çerçevenin güçlenmesini savunan sermaye çevreleri ile, ulusal çerçeveyi kendisi için ciddi bir kısıt olarak gören ve kendisi için yerküreyi bir bütün hâlinde “vatan” olarak benimseyen küresel sermaye çevreleri arasında yaşanabilecek çatışma, rekabet ya da işbirliği çabaları tarafından belirlenecektir. Dahası, hem ulusal sermaye çevrelerinin hem de küresel sermaye çevrelerinin kendi içlerinde gerçekleşmesi muhtemel çatışma, rekabet ve işbirliği ihtimalleri meseleyi daha karmaşık bir hâle getirmektedir.

Bu durum, önümüzdeki dönemde güçlü aktörlerin jeopolitik amaçları ve planlamaları ile ilgili olarak, geleneksel döneme nazaran çok daha karmaşık ve tahmin edilmesi çok daha zor bir dönemin başladığını göstermektedir. Bu çerçevede, geleneksel modernist siyasi davranış kalıplarının, dünyanın geleceği için ciddi bir tehdit oluşturduğu ve güvenlik politikalarının da geleneksel yöntemlerle yürütülmesinin artık mümkün olmadığı yönünde bir algı ortaya çıkmıştır. Bu algı çerçevesinde ortaya çıkan yeni jeopolitik eğilimler de “**post-güvenlik jeopolitik**” kavramı ile tanımlanmaktadır.

7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI

Post-Güvenlik
Jeopolitik:
Çin, Rusya
Hindistan
Japonya
ve NATO

Üstelik daha önce “eleştirel jeopolitik” gibi çalışmalarda dile getirilen ve önümüzdeki dönemler için büyük önem taşıyan değişiklikler de söz konusu jeopolitik karmaşıklığı derinleştirmektedir. Bu gelişmeler aynı anda hem işbirliği hem de rekabet ve çatışma unsurlarını eş zamanlı olarak tetikleyebilme özelliğine sahiptir. Örneğin, önümüzdeki dönemde enerji pastasındaki yenilenebilir enerji, kaya gazı, kaya petrolü, füzyona dayalı nükleer teknoloji gibi bileşenlerin payının artması gibi nedenlerden dolayı geleneksel enerji jeopolitiğinde önemli değişiklikler yaşanması büyük olasılıktır. Özellikle çevre kirliliği, küresel ısınma, sağlık (Kovid-19) ve ekonomik karşılıklı bağımlılık gibi faktörler ülkelerin tek başlarına karar alma ve uygulama yeteneklerini her geçen gün biraz daha sınırlandırmaktadır. Öyle ki, gelişmiş ve güçlü ülkeler bile bu tür sorunları ulusal imkanlarla veya bölgesel işbirliği politikaları ile çözememektedir. Diğer bir deyişle, küresel sistemin her açıdan iyi işlemesi ve iyi işleyen bir sistem ile uyum içinde olunması, ulusal ve bölgesel anlamda ayakta kalmanın ön koşullarından biri hâline gelmiştir. Küresel düzeyde ortaya çıkan bu yeni sorunlar Çin ve Hindistan gibi düşmanca ilişkilere sahip olan “yükselen güçleri” bile, düşmanlığın derecesi ne kadar ağır olursa olsun, çözüm için işbirliğine zorlamaktadır.

“Jeopolitik Yenilenme ve Değişim” olarak nitelendirilen bu evrilmenin farklı bileşenleri vardır: Klasik jeopolitik teorilerin günümüzde ve gelecekte geçerliliği; “denge kuşağı” (shatter belt) kavramından “geçit bölgesi” (gateway region) kavramına kayış (bilhassa Çin’in Kuşak ve Yol inisiyatifi ve Çin denizinde inşa ettiği suni adalar); güç odağı kuramı ve jeopolitik; insan-ötesi jeopolitik ve robotik askerî devrim, bunlardan birkaçıdır.

İnsan ötesi jeopolitik; insanları ve insan olmayanları, mekanı dönüştürmede eşit aktörler kabul ederek insanlar kadar robot, algoritma, bilgisayar virüsleri gibi insan olmayan aktörlerin de kriz ve silahlı çatışmalarda merkezî rol üstlendiklerini kabul etmektedir. Gücün aktörleri artık sadece insanlar veya tüzel kişilikler değil, teknopolitik unsurun objeleri ve onların kümelenmeleridir. İnsan ötesi jeopolitikte artık mekan hakimiyeti insanda değildir, tam tersine robotlar sürekli olarak beklenmedik mekanlara neden olabilir. Dolayısıyla robotlar pasif araçlar değil insanların bir arada var oldukları dünyalarını yeniden programlayabilen ontolojik aktörlerdir.

Söz konusu evrilme sürecinin öne çıkan diğer bileşenleri arasında ise uzay hâkimiyet teorisi veya evrensel jeopolitik; küresel şirketlerin jeopolitik etkisi; devlet terörü ve suikastlarda artış; imparatorluklara veya şehir devletlerine geçiş, yer almaktadır.

Davos 2021 zirvesinin ana konusu olarak belirlenen “The Great Reset” (Büyük Sıfırlama) kavramı; dünyada daha iyi bir ekonomi için kapitalizmin yeniden tasarlanması gerektiğini ve başta paranın yeniden tanımlanması olmak üzere ciddi bir paradigma değişimini öngörmektedir. Bu bağlamda “paylaşımçı kapitalizm kavramı nedir”, “dünya tekrar Bretton Woods sistemine mi dönecek” ve “güvenliğe yansımaları nasıl olacak” gibi sorular da cevap beklemektedir.

7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI

Post-Güvenlik
Jeopolitik:
Çin, Rusya
Hindistan
Japonya
ve NATO

“Post-güvenlik” kavramı ile tanımlanan güncel durum, ülkeleri geleneksel güvenlik anlayışını gözden geçirmeye zorlamakta ve realist güç politikalarının yanı sıra geleneksel güç dengesi davranışının da gözden geçirilmesini zorunlu hâle getirmektedir. Rekabetçi müdahaleler ve rakipler arasındaki ittifaklarla tetiklenen klasik reel-politik çatışma yöntemleri ile küreselleşen dünyanın sorunlarını çözme olasılığı her geçen gün gittikçe azalmaktadır. Oysa aşırı sağın yükselmesi ile birlikte, AB üyesi ülkeler arasında bile geleneksel güç dengesi yaklaşımına, ağır rekabet ve çatışmacı ortama farklı araçlar ve yöntemler üzerinden geri dönme olasılığı zayıf da olsa sürmektedir. Nitekim Balkanlar'da 1990'larda yaşanan çatışmaların yaraları henüz sarılamamıştır. Kovid-19 sürecinde AB ülkeleri arasında tam bir dayanışma görülememesi bir yana, aşırı bencil uygulamalar, klasik çatışmacı ulus-devlet egemenliği anlayışının canlılığını sürdürdüğünü göstermiştir.

NATO ile ilgili son dönemde yaşanan tartışmalar da konuya ışık tutmaktadır. Soğuk Savaş döneminde Batı dünyası güvenliğinin omurgasını teşkil eden ittifak; en önemli üyesi olan ABD tarafından “ABD ulusunun sırtında bir yük” ve diğer bir önemli üyesi olan Fransa tarafından ise “beyin ölümü gerçekleşmiş bir ittifak” olarak tanımlanmıştır. Bu ortamda diğer üyelerin ittifakın geleceğine dair derin bir kuşkuya düşmeleri kaçınılmaz olmuştur. NATO gibi bir ittifakın geleceği ise üyeleri kadar Çin, Hindistan ve Rusya gibi küresel güçleri de yakından ilgilendirmektedir.

NATO'nun “Yeni Yapılanma ve 2030” perspektifi kapsamındaki reform taslağı; veto hakkının zorlaştırılması, daha sık bir araya gelinmesi, daha hızlı karar alınması ve kriz bölgelerine erken müdahale edilmesi, AB üyesi olup NATO üyesi olmayan ülkelerin NATO toplantılarına iştirak etmesi ve Çin'den gelecek tehditlere daha güçlü odaklanılması prensiplerini içermektedir. NATO harcamalarına gelince, 2024'e kadar GSMH'nin %2'sinin savunmaya (bunun %20'sinin de temel savunma teçizatına) ayrılıp ayrılamayacağı sorgulanmaktadır. Yine NATO için alan dışı kullanımda beklenen artış, genişlemeye devam edip etmeyeceği ve yeniden hegemonik güç olmasında ABD için bir kaldıraç olup olmayacağı da sorgulanan diğer konular arasındadır. Yeni strateji kavramının yeniden tanımlanması noktasında NATO'nun temel görevleri arasına Rusya ve Çin ile kitle imha silahları ve uluslararası terörizmin daha kapsamlı şekilde dâhil edilme ihtiyacı görülmektedir. Çin ve Rusya'nın aynı anda NATO hedefi olarak belirlenmesinin, bu iki ülke arasında stratejik ortaklığa yol açma ihtimali de göz ardı edilmemelidir.

Savunma alanında daha sıkı işbirliği ve koordinasyon amacıyla 23 AB üyesi tarafından 2017 yılında imzalanan PESCO (“Permanent Structured Cooperation” - Kalıcı Yapılandırılmış İşbirliği) anlaşması kapsamında - bir AB ordusu oluşturulması öngörülmesine de - söz konusu ülkelerden ortak savunmaya katkı talep edilmiş; bunun karşılığında AB, 2020 yılından itibaren oluşturulan 5 milyar avroluk bütçe ile PESCO'ya destek vermeyi taahhüt etmiştir. Hükümetler-üstü bir işbirliği mekanizması olan PESCO'nun, hükümetler-arası bir işbirliği platformu olan NATO karşısında hedefleri açısından başarı şansı daha az olsa da, AB bu konuda oldukça kararlı görünmektedir.

7. İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI

Post-Güvenlik
Jeopolitik:
Çin, Rusya
Hindistan
Japonya
ve NATO

Klasik güvenlik anlayışı adına gerçekleştirilen uygulamalar ve kullanılan söylemler, güvenlik adına tanımlanmış eşitsizlik, adaletsizlik, “ben” ve “ötekini” belirlerken kullanılan kimlik politikaları ve zararlı içerme/dışlama mekanizmaları; şiddet, güvensizlik ve tehlike unsurlarını yeniden üretmektedir. Post-güvenlik anlayışına göre, geleneksel güvenlik söylemi, kendi kendini sürdüren ve imkansız amaçlar vadeden bir unsura dönüşmektedir.

İktisadi açıdan bakıldığında, 2008’de patlak veren küresel mali kriz ve Kovid-19 nedeniyle küresel düzeyde yaşanan ekonomik darboğaz, AB gibi işbirliği temeli çok güçlü olan projelerde bile kültürel ve kimliksel ayrışmaları ve yönetişimin kurumsallaşamamasından kaynaklanan sorunları gün yüzüne çıkarmıştır. Devletlerin iç ve dış borçlarının ödenememesi gibi sorunlar ülkeleri, kendilerini post-güvenlik duruma yeniden ayarlamaya zorlamaktadır.

“Güç ve Gücün Mülkiyeti” kavramı uzun yıllardır ifade edildiği gibi hızla değişmektedir. Konvansiyonel olan her şeyin; büyük ordular, büyük kalabalıklar, büyük memur ve uzman kitleleri başta olmak üzere, savunma sanayii kapasitelerinin veya - üretim yapanlar dâhil olmak üzere - onlara destek veren kurumların değişim hızı pandemi ile birlikte daha da artmıştır. Bilginin tek başına değer ifade ettiği, hatta geçerli para birimlerinin önüne geçtiği bir dönemde yeni konvansiyonelin ne olduğu hakkında sürekli güncellenen bir arayış içinde olunması gerektiği açıktır. Bu bağlamda konvansiyonel birikimin piyasa değerinin hızla eridiği bir döneme girilmektedir. Yeni konvansiyonelin ekonomik karşılığının ne olduğunun ve nasıl dönüşmesi gerektiğinin üzerinde durmak yeni güç dağılımı ve jeopolitik içinde belirleyici olacaktır.

Küresel iş modelini, güç ve mülkiyet dağılımını ve post-güvenlik jeopolitiği dönüştüren temel sektörlerin; “Robotik”, “Biyoteknoloji”, “Yapay Zekâ”, “Nanoteknoloji”, “Uzay” ve “Stratejik Hizmetler” olacağı pandemi ile birlikte bir kez daha teyit edilmiştir. Bu durum ise savunma, güvenlik, diplomasi ve sosyo-ekonomi alanlarında faaliyet gösteren kurumlar ve paydaşlarının, bu yeni konvansiyonel kavramları yeniden yorumlayarak re-organize olmalarını gerekli kılmaktadır. Re-organizasyonun temel değişkeni ise “güvenliğin her şey ve hiçbir şey” olduğudur. Bu bağlamda, düşman veya dostun öz-kurumsal altyapısının gücünde ve regülasyon değişikliği üretme hızında olduğunu görmek en önemli farkındalıktır.

Bu ortamda geleneksel jeopolitik yaklaşımların da işlevselliğini kaybetmeye başladığı açıktır. Örneğin, başından beri Keşmir ve Tibet gibi geçiş noktalarını kendi jeopolitik kurguları açısından önemli görüp bu noktaları “ne pahasına olursa olsun” kontrol etmeye çalışan ve bu amaçla defalarca çatışan Çin ve Hindistan, bu yaklaşımlarını gözden geçirmedikleri sürece çevre kirliliği ve küresel ısınma gibi aciliyeti gittikçe artan sorunlar bir yana, “mevcut pozisyonlarını yeni küresel iktisadi ekosistemde koruma ve geliştirme” amaçlarını dahi gerçekleştiremeyeceklerdir.

Nitekim Hindistan ile derin anlaşmazlıklar yaşayan Çin'in, Kuşak ve Yol Girişimi'ni istendiği şekliyle hayata geçirmesi mümkün değildir. Mevcut güvenlik yaklaşımlarını gözden geçirmediği sürece Hindistan'ın da ekonomik, sosyolojik ve jeopolitik anlamda istikrarlı bir gelecek planlaması mümkün olamayacaktır. Hindistan ve Çin bağlamında ifade edilen bu güçlükler aslında aşama aşama büyük küçük tüm devletleri ve diğer uluslararası aktörleri ilgilendirmektedir. Küreselleşme çağında karşılıklı bağımlılığın ve etkileşimin gittikçe artması, ülkeleri geleneksel ulus-devlet egemenliği ve sıfır toplamlı ulusal güvenlik anlayışını ister istemez gözden geçirmeye, yeni koşullara kendilerini uyarlamaya sevk etmektedir. Bu ortamda ülkeler dünyanın bir köşesinde ortaya çıkan siyasi, iktisadi, toplumsal, kültürel hiçbir gelişmeye bigâne kalamamaktadır; çünkü hayatın herhangi bir alanında ortaya çıkan en küçük gelişme bile çok geçmeden onları da etkisi altına alabilmektedir.

Post-güvenlik yaklaşımı ile ilgili bu gelişmeler çerçevesinde göz ardı edilmemesi gereken bir husus olarak; güçlü ve stratejik planlama kabiliyeti yüksek aktörler, her yeni gelişmeyi sofistike araçlar ve yöntemler kullanarak kendi çıkarları istikametinde yönlendirebilmekte ya da istismar edebilmektedir. Bu nedenle, orta ve küçük ölçekli ülkeler bu süreçte ayakta kalabilmek için bu karmaşık süreçleri daha yakından izlemek, daha hızlı önlem alma ve uyarılma yeteneği kazanmak durumundadır.

Kovid-19 örneği göstermiştir ki, ekonomik sürdürülebilirlik ve her türlü güvenlik yatırımları gibi tüm mevcut jeopolitik kabuller anlamsızlaşmıştır. Artık ülkeler arası rekabet veya ittifaklar yerine ulusal ve küresel kapasiteler arası ittifaklar ve farklılıklar, türbülansın şiddetini ve uzunluğunu belirleyecektir. Bu bağlamda yeni jeopolitiği tanımlamak içinse önceden kullanılmamış formüller üzerinde çalışma zorunluluğu vardır. "Mikro-milliyetçilik", "Entegrasyon" ve "Öngörülemezlik" çerçevesinde şekillenecek uluslararası düzen ve kurumların geleceği, "Güç ve Adalet" ile desteklenmiş bir dünya vizyonuna bağlıdır. Küresel ile yerel kapasitenin örtüştüğü veya çatıştığı, güvenlik ötesi konvansiyonel olmayan bir jeopolitik şekillenmektedir. Bu yeni gerçeklikte Çin, Rusya, Hindistan, Japonya ve NATO'nun geleceği ile aralarındaki rekabetin nasıl şekilleneceği temel soru olacaktır.

"Post-güvenlik" olarak nitelendirilen bu dönemde; ABD, İngiltere, AB'nin güçlü üyeleri, Rusya ve Japonya gibi büyük güçler veya güçlü ekonomiler kadar, "yükselen güçler" olarak tanımlanan Çin, Hindistan, Brezilya, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Türkiye gibi ülkelerin durumlarının da yeni yaklaşım ve yöntemlerle yakın takip altına alınması gerekmektedir. **"Post-Güvenlik Jeopolitik: Çin, Rusya, Hindistan, Japonya ve NATO"** ana temalı etkinlik, gerek karar alıcılar için politika seçenekleri üretilmesi, gerekse akademik faaliyetlerin bu konuya yönlendirilmesi açısından büyük önem taşımaktadır.

Ana Tema

Post-Güvenlik Jeopolitik: Çin, Rusya, Hindistan, Japonya ve NATO

Alt Temalar

Post-Güvenlik: Kavramsal İnceleme

Jeopolitik Yenilenme ve Değişim | Post-Güvenlik Dönemde Jeopolitik Yönelimler

İnsan-Ötesi Jeopolitik, Evrensel Jeopolitik (Uzay Hâkimiyeti)

Okyanus Jeopolitiği, Küresel Şirketler Jeopolitiği

Post-Güvenlik Dönemde Bloklaşma ve Ayrışma Eğilimleri

NATO'nun Yeni Yapılanma ve 2030 Perspektifi

Post-Güvenlik Dönemde İttifakların Geleceği: NATO - PESCO

Asya NATO'su QUAD (Dörtlü Güvenlik Diyalogu: ABD, Japonya, Avustralya, Hindistan) ve Hint-Pasifik

PESCO'nun Güncel Vizyonu ve AB'nin Kararlılığı

"Great Reset" (Büyük Sıfırlama)

Jeopolitik Veri Mücadeleleri

Güçlenen Devlet ve Etkin Yönetişim Talebi

Kırılganlık Olgusu ve Küresel-Bölgesel Mücadele Jeopolitiği

Ülke/Bölge Yönelimleri - Perspektifleri

ABD

AB Ülkeleri ve Avrupa | İngiltere | Rusya

Çin | Japonya | Hindistan

Latin Amerika | Brezilya

Afrika | Güney Afrika Cumhuriyeti | Mısır | Nijerya

Türkiye

Endonezya | Vietnam | İran | Pakistan

Asya | Orta Doğu | Orta Asya | Güney Doğu Asya | Körfez

EŞ- ETKİNLİKLER

5. TÜRKİYE - KÖRFEZ SAVUNMA VE GÜVENLİK FORUMU

“Çeşitlilik içinde Birlik ve Güvenliğin İnşası”

Sert güç kullanımının değişen doğası gereği hararetle teşvik edilen mikro-milliyetçilikler, hibrit savaşlar ve devlet-dışı aktörler küresel güvenlik mimarisinin bir parçası hâline gelmektedir. Ekonomik kalkınma projeleri, yatırım stratejileri ve jeo-ekonomik sıklet merkezlerinin oluşması, sert güç kullanımını ekonomik alan içine çekmektedir.

Güçlü tarihsel ve kültürel arka plana rağmen stratejik nitelikli diyalogun henüz gelişmekte olduğu Türkiye - Orta Doğu veya daha dar kapsamda Türkiye - Körfez Ülkeleri ilişkilerinin yukarıda bahsedilen kırılğan eksen dışında tutulması mümkün değildir. Bölge dışından, ABD ve AB'nin yanı sıra, Stratejik Ortak Statüsü (2008) ile üst düzey düzenli kurumsal diyalogun benimsendiği ilk ülke olarak Türkiye'nin Bölge ülkeleri ile özellikle ticari ilişkileri giderek gelişmiş; taraflar arasındaki ticaret hacmi bu süreçte katlanarak artmıştır. İki taraf açısından ciddi olumlu sonuçlar doğuran bu gelişmelerde, diğer faktörlerin yanı sıra güven temelli stratejik diyalog arayışının önemli payı vardır. Din, dil, tarih ve coğrafya kardeşliği dışında “stratejik karşılıklı bağımlılık ve güven inşası”, Türkiye - Körfez Ülkeleri ilişkilerinin önündeki temel zihinsel eşiktir. Ülkeler arası önceliklerin ve farklılıkların bölgesel zayıflığa ve güvenlik açığına dönüşmemesi için doğru yönetilmesi ortak risk ve fırsatlara odaklanma ile mümkün olacaktır.

Pandemi dâhil son on yılda yaşanan ve yüzyıldakine denk etkiler bırakan gelişmeler; güvenlik ve savunma dâhil üretim, tüketim, büyüme ve konvansiyonel güç standartlarının değişimi için kritik bir milat olmuştur. Yine ulusal ve uluslararası bağımsızlık sisteminin yeniden yorumlanması ve stratejik dönüşüm için senaryo ve hazırlıklar en öncelikli konu hâline gelmiştir. Bu bağlamda “Geleceğin Güvenlik Kurumları ve Stratejik Dönüşümü” için yapılacak çalışmalar ve işbirliği her ülke için lokomotif öncelik hâline gelmiştir.

Küresel bir marka olarak kurumsallaşan **İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI** ile bağdaşık yapılan **Türkiye - Körfez Savunma ve Güvenlik Forumu**'nun beşincisi; Karşılıklı Bağımlılık ve Güven İnşası parametrelerinin sağlıklı yönetilmesi ve ortak bilinç oluşturulması yönünde stratejik katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Ana Tema

Çeşitlilik içinde Birlik ve Güvenliğin İnşası

Alt Temalar

Yeni Bölgesel Dinamikler

Geleceğin Askerî ve Kurumsal Yönetişimi > Kara | Deniz | Hava | Uzay

Geleceğin İç Güvenlik Yönetişimi ve Eşgüdüm > Mülki İdare | Kolluk Kuvvetleri | Yerel Yönetimler

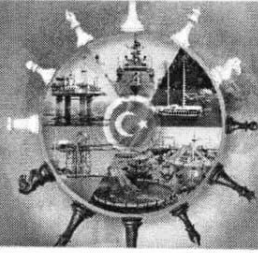
Geleceğin Polisi ve Kurumsal Yönetişimi

Geleceğin Akıllı Şehirleri ve Güvenlik Yönetişimi

Geleceğin Jandarması ve Kurumsal Yönetişimi

Geleceğin Diplomasisi ve Kurumsal Yönetişimi > Kamu Diplomasisi | Sektörel Diplomasisi | Kültür Diplomasisi

Geleceğin Sosyo-Ekonomi Kurumları > Sosyolojik Yetenekler ve Odaklanma | Ekonomik Güvenlik Yönetişimi

3. DENİZCİLİK VE DENİZ GÜVENLİĞİ FORUMU 2021

“Türk Deniz Ekosistemi: Proaktif Politika, Ürün ve Teknolojiler”

Jeopolitik yönelişlerin oluşması ve jeostratejik avantajların sağlanmasında kilit rol denizlerde dir. Denizlere ulaşım, kara devletleri için doğal bir reflektir. Immanuel WALLERSTEIN’in jeokültür yaklaşımı baz alınır sa, bunun yolu devletin ve toplumun denizcileşmesinden geçmektedir. Üretebilmek için ham madde kaynaklarına ve ticareti büyütebilmek için dünya pazarlarına en maliyetsiz erişim çözümü; keşiflerin gerçekleşmeye başladığı 15. yüzyılda olduğu gibi, 21. yüzyılda da denizler ve su yollarıdır. Sahip oldukları coğrafya gereği denizlerle bağlantısı olan devletler, güçlerinin doruğuna, denizde güçlü oldukları dönemlerde çıkmışlardır. Bu kapsamda deniz üzerindeki hâkimiyet yarışından bahsedilecekse; ticaret üzerinde kontrol yeteneğinin artırılması vurgulanmalıdır.

Küresel hegemonyanın denizler ve su yolları üzerindeki hâkimiyetten geldiği, uluslararası ilişkiler literatüründe tespit edilmektedir. Özellikle Sanayi Devrimi ardından üretimin, ticaretin, lojistiğin ve pazarların gelişmesiyle, 19. yüzyılda İngiltere’nin, daha sonra 20. yüzyılda da Amerika Birleşik Devletleri’nin dünya ticaretinde kontrol sahibi olabilmelerini donanmalarına borçlu oldukları görülmektedir. Jeopolitik bir perspektiften incelendiğinde; küresel ve bölgesel güç mücadelelerinin, hidrokarbon kaynakları başta olmak üzere, enerji havzalarının ve dünya deniz ticaretine yön veren rotaların kontrolüne yönelik gerçekleşmekte olduğu görülmektedir. Bugün üretim için enerjinin değerinden bahsedilmekteyse, ticaret için de denizlerin öneminden aynı seviye bahsedilebilir. Uluslararası İlişkiler Profesörü Ken BOOTH’a göre devletler, üç ana amaca dair denizcilik ve deniz güçlerini geliştirmektedir. Bunlar; “eşya ve insan taşımacılığı”, “diplomatik amaçlar ve askerî unsurların karşı kıyıya çıkarılması” ve son olarak “deniz içindeki veya diplerindeki kaynakların kullanılabilmesi” olarak tanımlanmaktadır. 21. yüzyıl başında, Deniz Ticaret Odası raporuna göre enerji piyasalarının ihtiyaç duyduğu ham petrolün yaklaşık %98’i, BM kaynaklarına göre ticari yüklerin %90’ı deniz yolları üzerinde taşınmaktadır. Deniz ulaştırması bugün dünya ekonomisine yaklaşık 300 milyar dolarlık katkı sağlamakta ve %30’u Akdeniz havzası rotaları üzerinde seyir etmektedir. Akdeniz yüzölçümünün dünya denizlerinin yaklaşık %1’i olduğu düşünülürse Doğu Akdeniz’in jeostratejik önemi ve Türkiye’nin yüz yüze geldiği uluslararası mücadelenin ölçüsü gözler önüne serilmektedir.

Bir yarımada coğrafyasına, nadide nitelikler içeren ılımlı ve cömert denizlere, 200 civarı limana, 8333 kilometre kıyı şeridine, önemli ulaştırma hatlarına sahip olan Türkiye’nin bugün karşılaştığı - Suriye’nin kuzeyindeki Akdeniz’e ulaşım için istikrarsızlaştırılan bölge ve Doğu Akdeniz’deki deniz yetki alanları üzerinde gerçekleşen dış politika temelli - sorunların içeriğinde de deniz jeopolitiği yatmaktadır. Buna bir de ülke ekonomisi içindeki deniz kaynaklı ekonominin katkısının potansiyeline göre önemli ölçüde yetersiz kaldığı eklenirse Türkiye’nin denizcileşme uyanışında kararlı ve emin yürüyüşünün, kat etmesi gereken uzun bir yolu olduğu ortaya çıkmaktadır. Denizcilik alanlarının tamamını kapsayacak şekilde (donanmalar, deniz ticaret filoları, limanlar, tersaneler [gemi inşa sanayii ve gemilerde geçerli mühendislik dallarının tamamı], balıkçılık faaliyetleri, deniz dibi madenciliği [metalurji, jeoloji, oşinografi, hidrografi ve sismoloji dâhil], deniz turizmi, deniz hukuku, deniz eğitim-öğretim kurumları ve faaliyetleri, deniz çevreciliği, destekleyici sektörler [arama-kurtarma, acentecilik, kılavuzluk hizmetleri, seyir-iletişim kolaylığı, gemi trafik hizmetleri, deniz meteorolojisi vb.], denizcilik tarihi, denizcilik edebiyatı, kültürel ve sportif temalı faaliyetler [su sporları, müzecilik vb.] ve ulusal/uluslararası, askerî/sivil denizcilik kuruluşları ile yapılacak ortaklıklar dâhil) bütünleştirici bir yaklaşım ve geniş bir tarih vizyonu ile, değişen “deniz ve denizcilik” parametrelerini sağlıklı yönetme konusunda Türkiye’de ve işbirliği yapılacak ülkelerde “deniz ve denizcilik gücü” alanında kamusal bilinç oluşturulması; ilgili çalışmaların, küresel gelişmelerin gerektirdiği yeni boyutlara taşınması; Türkiye ve diğer ülkeler arasında denizcilik temalı etkileşim ağları oluşturulması hayati öneme haizdir.

Savunma ve güvenlik boyutundan yaklaşıldığında ise Ülke jeopolitiğinin; gereklerini temin edecek ve potansiyelini ekonomik refaha çevirecek düzeyde denizcilik gücü yeteneklerinin inşası konusunda yeterliliği tartışılmaktadır. Bu hususta Türk Deniz Kuvvetleri'nin ve Türkiye Savunma Sanayii Kompleksi'nin çabaları son yıllarda kayda değer ölçüde artmaktadır ancak donanma gücünün arttığı oranda deniz ticareti, tersanecilik ve gemi inşası, limancılık ve acente hizmetleri, deniz turizmi, balıkçılık, deniz dibi madenciliği ve yan sektörleri, deniz bilimleri gibi denizcilik gücünün temel alanlarında Türkiye'ye rehberlik edecek akademik raporların oluşması da hayati derecede önem barındırmaktadır.

Türkiye'nin jeokültürel bakımdan denizcileşmesine yönelik bakış açılarının karar merkezlerine artı değer sağlaması bakımından bazı sivil toplum kuruluşları faaliyet gösterse de; Türkiye'nin denizcileşme serüvenini hızlandırmak amacıyla deniz bilinci uyandırarak milletin ve devletin denizcileşmesini sağlayacak bilimsel kaynaklar üretebilmek, deniz jeopolitiği ile denizcilik gücünün tüm alanlarını bir arada değerlendirebilmek temel beklentileri yansıtmaktadır.

TASAM Millî Savunma ve Güvenlik Enstitüsü'nün bu yıl üçüncüsünü düzenleyeceği **Denizcilik ve Deniz Güvenliği Forumu 2021** bu ihtiyaca cevap verme noktasında kuvvetli bir motivasyon içermektedir.

"**Türk Deniz Ekosistemi: Proaktif Politika Ürün ve Teknolojiler**" temalı **3. Denizcilik ve Deniz Güvenliği Forumu 2021**; denizcilik alanlarını topyekûn kapsayacak şekilde deniz jeopolitiği yönelişlerinin sağlam temellere oturtulması, bölgesel gelişmelerin gerektirdiği yeni boyutlara taşınması, Türkiye ve komşuları arasında deniz temelli sosyal ve siyasi köprülerin inşa edilmesine akademik katkı sağlamak amacıyla gerçekleştirilecektir.

Ana Tema

Türk Deniz Ekosistemi: Proaktif Politika, Ürün ve Teknolojiler

Alt Temalar

Yeni Deniz ve Denizcilik Jeopolitiği

Hint-Pasifik'te QUAD (Dörtlü Güvenlik Diyalogu: ABD, Japonya, Avustralya, Hindistan)

Türk Denizcilik Ekosisteminin Geleceği ve Vizyonu

Karadeniz, Akdeniz ve Kızıldeniz'de Türkiye'nin Kapasite İnşası ve Okyanuslar

Türk Deniz Kuvvetleri'nin Yapılanması ve Kuvvet Dağılımı/Odaklanması

Deniz Savunma Ekosistemi; Yeni Ürün ve Teknolojiler (İDA, SİDA vb)

Türk Deniz Üsleri Senaryoları

Türk Münhasır Ekonomik Bölgeleri (MEB) ve Rekabet

Deniz Jeopolitiğinde Yeni Değişkenler; Arktik, Kanal İstanbul vb.

İklim Değişikliğinin Deniz Koruma Alanları ile Denizlerdeki Hak ve Menfaatlerimize Etkileri ve Katkıları

Türk Deniz Ticareti Vizyonu ve Geleceği; Perspektifler/Analizler

Türk Deniz (Nautical) Turizmi Vizyonu/Geleceği; Perspektifler/Analizler

Türk Gemi Deniz Teknolojileri ve Sanayii Perspektifleri

Deniz Güvenliği; Türk Savunma Sanayii

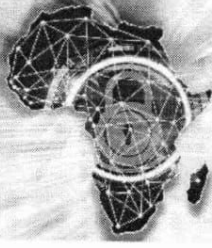
Türkiye Gemi İnşa Yetenekleri ve Tersanecilik

Türk Limanları, Marina, Gemi ve Yat Turizmi; Hinterland ve Büyüme Stratejileri

Türkiye Derin Deniz Sondaj Yetenekleri

7. İSTANBUL
GÜVENLİK
KONFERANSI

4. TÜRKİYE - AFRIKA SAVUNMA GÜVENLİK VE UZAY FORUMU

4. TÜRKİYE - AFRIKA SAVUNMA GÜVENLİK VE UZAY FORUMU “Güvenlik ve Savunma: Stratejik Dönüşüm”

Afrika ülkelerinin, benzerlikleri yanında farklılıklarının oluşturduğu jeopolitik panorama, hem entegrasyon hem de çatışma potansiyelleri açısından son derece önemli veriler barındırmaktadır. Gerek kıta-içi gerekse uluslararası savunma ve güvenlik stratejilerinin; Afrika'nın bu niteliklerini istismar etmeyecek şekilde ve öncelikle Kıta lehine kazanım olarak değerlendiren bir yaklaşımla belirlenmesine ihtiyaç vardır.

Afrika kapsamlı uluslararası askerî stratejilerin Kıta'daki bölgesel güvenlik krizlerini beslediğine dair kaygılar dikkate alınmalıdır. Afrika'nın gerek genel olarak endüstrideki gerekse dar kapsamda savunma sanayiindeki mevcut sorunlar nedeniyle askerî kapasitesini gereği gibi güçlendirememesinin; aşırı “müdahaleci” ve yeni “sömürgeci” eğilimlere zemin hazırladığı yönünde görüşler mevcuttur. “Terör” motifinin kaynaklar üzerinde “rekabet hâlindeki devletlerin sistematik manipülasyonlarının baskı aracı” olarak uzun bir süre daha kullanılmaya devam edeceği anlaşılmaktadır. Göç sorununun da başlıca nedenlerinden olan kalkınma ve güvenlik sorunlarına yönelik “yapısal uyumu” önceleyen politikaların ise ters etki yaparak siyasi ve iktisadi krizleri beslediği düşünülebilir. Sosyoekonomik dönüşüm güvenlikten bağımsız olmadığı gibi; bilim, teknoloji ve inovasyondan da bağımsız değildir. Türkiye'nin; savunma, güvenlik, bilişim ve uzay araştırmaları alanında da Kıta'nın gelecek vizyonuyla uyumlu ve karşılıklı kapasite gelişimine katkı sağlayacak stratejik nitelikli yeni projeler potansiyeli oldukça yüksektir.

Pandemi dâhil son on yılda yaşanan ve yüzyıldakine denk etkiler bırakan gelişmeler; güvenlik ve savunma dâhil üretim, tüketim, büyüme ve konvansiyonel güç standartlarının değişimi için kritik bir milat olmuştur. Yine ulusal ve uluslararası bağımsızlık sisteminin yeniden yorumlanması ve stratejik dönüşüm için senaryo ve hazırlıklar en öncelikli konu hâline gelmiştir. Bu bağlamda “Geleceğin Güvenlik Kurumları ve Stratejik Dönüşümü” için yapılacak çalışmalar ve işbirliği her ülke için lokomotif öncelik hâline gelmiştir.

“Stratejik Ortaklık” aşamasına gelen ilişkilerde Türkiye'nin; başta Çin olmak üzere ABD ve AB gibi aktörlerin Kıta'daki faaliyetlerini hassasiyetle gözlemlemesi ve stratejik politikalarını çok taraflı müzakerelere açık bir refleksle geliştirmesi önem arz etmektedir. Türkiye ve Afrika Ülkelerinin savunma, güvenlik, uzay sektörlerinden ve kurumlarından temsilcilerin bir araya geleceği **Türkiye - Afrika Savunma Güvenlik ve Uzay Forumu**'nun dördüncüsü, küresel bir marka olarak kurumsallaşan **İSTANBUL GÜVENLİK KONFERANSI** ile bağdaşık yapılacaktır. Forum; stratejik işbirliği ve karşılıklı kapasite inşasına stratejik katkı sunmayı, envanter/ekosistem ihtiyacını karşılamayı kurumsallaşmasını güçlendirerek sürdürecektir.

Ana Tema

Güvenlik ve Savunma: Stratejik Dönüşüm

Alt Temalar | İşbirliği Alanları

Afrika'da Yeni Dinamikler

Geleceğin Askerî ve Kurumsal Yönetişimi > Kara | Deniz | Hava | Uzay

Geleceğin İç Güvenlik Yönetişimi ve Eşgüdüm > Mülki İdare | Kolluk Kuvvetleri | Yerel Yönetimler

Geleceğin Polisi ve Kurumsal Yönetişimi

Geleceğin Akıllı Şehirleri ve Güvenlik Yönetişimi

Geleceğin Jandarması ve Kurumsal Yönetişimi

Geleceğin Diplomasisi ve Kurumsal Yönetişimi > Kamu Diplomasisi | Sektörel Diplomasi | Kültür Diplomasisi

Geleceğin Sosyo-Ekonomi Kurumları > Sosyolojik Yetenekler ve Odaklanma | Ekonomik Güvenlik Yönetişimi

Milli Savunma ve Güvenlik Enstitüsü
National Defence and Security Institute

BİLDİRİ ÖZETİ GÖNDERİMİ

7. İstanbul Güvenlik Konferansı (2021) oturumlarında konuşmacı olmak için gerekli belgenin ihsantoy@tasam.org adresine aşağıda tarif edildiği şekilde oluşturularak **MS Word dosyası** formatında iletilmesi gerekmektedir:

- Tebliğ başlığı
- 300 kelimelik özet, 5 anahtar kelime
- Kurumsal bağınız ve özgeçmiş
- Telefon numaranız (özgeçmişte yazılı değilse)

Önemli Tarihler

- Özet son gönderim tarihi : **30 Nisan 2021**
- Kabul edilen bildirilerin ilan tarihi : **31 Mayıs 2021**
- Gözden geçirilmiş tam metin gönderimi : **30 Eylül 2021**
- Konferans tarihi : **04-05 Kasım 2021**

Gerekli Bilgiler

- Özet/makale kabul süreci hakem kurulumuzun gizli değerlendirme yöntemi sonucunda gerçekleşmektedir.
- Özet ile uyumlu, bilimsel yeterliliği kabul edilen tüm tam metinler derleme kitapta yayımlanacaktır.
- Özet gönderimi ve kabul edilen bildirilerin sunumu için ücret talep edilmemektedir.
- Ulaşım, konaklama ve yerel masraflar katılımcılara aittir.